

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2020

Marking Scheme

Bulgarian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

Bulgare
Схема за оценяване и критерии

Първа част**(30 /100)****1. Какво е значението на думите и на изразите в текста?**

- а) дар** **1 точка**
– нещо дадено някому безвъзмездно, нещо хубаво, което ни предлага природата или човекът
- б) вина** **1 точка**
– състояние на човек, който е допуснал грешка и се чувства виновен, комплекс за виновност
- в) снизхождение** **1 точка**
– отстъпчивост, мекост, търпеливост към чужди грешки или недостатъци
- г) самозабравям се** **1 точка**
– губя представа за себе си и за реалността, надценявам се, превишавам правата си
- д) опомням се** **1 точка**
– идвам на себе си, свестявам се, намирам отново себе си

2. Според автора, частният живот на известните личности е превърнат в особен вид публичен живот. Защо?

5 точки – Защото частният живот на публичните личности е фаворизиран източник на „жълтата култура“, която „разкрива“ пред широката публика живота им „отвъд стените на външния свят“. Жълтата култура превръща частното и интимното в особен вид публично.

3. „В домашния живот ти имаш тази разтовареност, тази всегашна опростеност като дар и трябва да си даваш сметка за това.“

От какво ни „разтоварва“ животът в дома? **5 точки**
– От „товара на вините, претенциите, дълговете“, които човек непременно натрупва и носи в публичния живот.

4. За какво „гарантирано собствено свойство“ на човека говори авторът?

5 точки
– За свойството да бъдеш „син“ и „дъщеря“, „майка“ и „баща“ и независимо от това, какво ти се случва извън дома, да си оставаш винаги „детето“ за някои, брат на брат си, сестра на сестра си... което е неотменна част от твоята идентичност и е твоя същност. За това неотменимо свойство, което произлиза от позицията ти в семейството и е независимо от външни обстоятелства и промени, сполуки и несполуки.

5. Според автора, защо „позицията“ на човека в семейството не

подлежи на разочарование?

5 точки

– Защото човекът принадлежи на

семейството си и без него домът

**не е цял. Публичната роля може да бъде заменена с друга, навън
образът ти може да „се изхаби“, „може да го прояде омразата,
съдът на хората да го осъди, общността на избирателите да го
разочарова“. В обществото ти изпълняваш роля, в дома, да
бъдеш баща и майка, брат и сестра е твоя неизменна същност.
„Дори напълно остракиран от обществото, в твоя дом ти си
оставаш брат на братята си, син на баща си и на майка си и
колкото и лош брат, блуден син да станеш, в самото това,
че въобще си брат и син, се съдържа снизхождение. И
най-виновният спрямо хората брат е виновният спрямо
хората „наш“ брат.“**

**6. Защо, според автора, в публичната сфера човек лесно се
самозабравя и какво му помага да „удържа“ себе си?**

**5 точки – В публичността си много повече ролята, чинът, статусът,
отколкото ти самият. Публичната роля „обзема личното и го
подчинява на не-докрай-личните си очертания“. Ролята, постът,
властта, гордостта похищават човека, а „те са все публични
реалности“. Домът и семейството са средата, която съхранява
интимната същност на човека, помага му да се опомни, да
намери себе си и гарантира неговата „свойственост“.**

Втора част

(30/100)

**„Съвременният човек в много голяма степен е изгубил
чувствителността си към фундаменталната значимост на
живота в дома.“**

Съгласни ли сте с автора? Обяснете защо.

(около 100 думи)

Лична интерпретация, ясни и непротиворечиви идеи.

**Въпросът дава възможност за най-разнообразни отговори,
свързани с лични преживявания и опит. Неизброими цитати
от известни личности на съвременността говорят по-скоро
за осъзнаване на „фундаменталната значимост на живота
в дома“. Темата може да бъде също „олекотена“ и
интерпретирана с чувство за хумор. Примерен цитат:
„Къде бихте се чувствали по-добре от това, да бъдете
сред своите в семейството си? Навсякъде другаде!“ (Ерве Базен)
Съвременният човек не е забравил значимостта на семейството,
той обаче не е затворен в тясното му пространство, а се чувства**

„свойствено“ и добре „навсякъде“ в живота.

Трета част

(40/100)

Напишете съчинение (минимум 300 думи) на една от следните теми:

1. „Без семейство, човекът трепери от студ в огромната вселена.“

(Андре Моруа, Чувства и обичаи)

или

2. Приятелите ми са моето семейство, членовете на което съм избрал.

Умение за създаване на цялостен, логически последователен (кохерентен и кохезивен) текст, целенасоченост на аргументацията, езикова компетентност и речеви умения.

Бележки:

При оценяването на отговорите от първите две части се прилагат следните критерии:

- 1. Яснота и точност на изказа – кандидатът разбира добре въпросите и знае как да отговори ясно и точно – 30% ;*
- 2. Свързаност и непротиворечивост на отговорите – кандидатът използва откъси от текста, които са адекватни на мисълта му, идеите му са непротиворечиви и композицията на съчинението следва определена логика – 30% ;*
- 3. Езикова компетентност – кандидатът умее свободно да изразява идеите си, езикът на изказването му е ясен и точен – 30% ;*
- 4. Конвенционални умения – кандидатът владее и прилага граматичната норма и правописа на съвременния български книжовен език – 10%.*

